

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-9-85-52>

УДК 342.241(477)

Ярема О.Г.

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПРЕДМЕТ І ОБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Анотація. У статті досліджено теоретико-правові підходи до розуміння сутності об'єкта та предмета контролю, у результаті чого надано визначення понять об'єкта та предмета державного контролю та нагляду за додержанням законодавства у сфері охорони здоров'я. Охарактеризовано сучасне нормативно-правове підґрунтя закріплення об'єкта та предмета контролю за додержанням законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні. Охарактеризована діяльність суб'єктів державного контролю та нагляду у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано та узагальнено основні положення, які перевіряються під час здійснення державного контролю за додержанням законодавства у сфері охорони здоров'я. Зроблено висновок про наявність єдиного предмета і об'єкта при здійсненні державного нагляду та контролю різними відомствами. Попри всі спроби вчених щодо уніфікації критеріїв, в науці адміністративного права виділені відмінні риси державного нагляду за спрямованістю або предметом. Предметом правового регулювання можуть виступати якісна медична допомога, санітарно-епідеміологічне благополуччя, трудова діяльність в умовах безпеки, промислова безпека, сприятливе навколишнє середовище, права споживачів послуг, забезпечення законних інтересів організацій. Об'єктами державного нагляду та контролю є діяльність юридичних і фізичних осіб, що здійснюється в межах встановлених норм.

Ключові слова: об'єкт, предмет, державний контроль і нагляд, законодавство, охорона здоров'я, перевірка, нагляд, обов'язкові вимоги.

Yarema Oksana

Lviv State University of Internal Affairs

SUBJECT AND OBJECTS OF STATE CONTROL AND SUPERVISION IN THE FIELD OF HEALTHCARE

Summary. The article examines the theoretical and legal approaches to understanding the essence of the object and subject of control, resulting in the definition of the concept of object and subject of state control and supervision of compliance with legislation in the field of health care. The modern normative-legal basis of consolidation of the object and subject of control over the observance of the legislation in the field of health care in Ukraine is characterized. The activity of the subjects of state control and supervision in the field of health care is described. The main provisions that are checked during the implementation of state control over compliance with legislation in the field of health care are analyzed and summarized. It can be concluded that there is a single subject and object in the implementation of state supervision and control by various agencies. Despite all the attempts of scholars to unify the criteria, in the science of administrative law there are distinctive features of state supervision over the direction or subject. As a subject of state supervision and control in the field of health care, it is proposed to consider important for the security of the state and the individual health care requirements governing public relations, which consist of providing executive authorities to verify compliance with legal requirements by legal entities and individuals, in order to ensure the rights of workers and the public. The subject of legal regulation may be quality medical care, sanitary and epidemiological well-being, work in safety, industrial safety, a favorable environment, the rights of consumers of services, ensuring the legitimate interests of organizations. The objects of state supervision and control are the activities of legal entities and individuals, carried out within the established norms. The subject of scheduled inspections, as one of the measures of control and supervision of executive authorities, is compliance with legal and natural persons-entrepreneurs in the process of carrying out the activities of the set of mandatory requirements. In terms of improving state control and supervision within the risk-oriented approach, it is envisaged to limit the subject of scheduled inspections to lists of issues that reflect the content of mandatory requirements.

Keywords: object, subject, state control and supervision, legislation, health care, inspection, supervision, mandatory requirements.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства, держави механізми функціонування контролю та нагляду присутні у всіх сферах життя. На ринку медичних послуг здійснюється адміністративний контроль і нагляд, обидва види державної діяльності одночасно. Основна мета адміністративного нагляду на ринку медичних послуг забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів громадян, в тому числі права на інформацію, якість і безпеку товарів і послуг. Адміністративний нагляд на ринку медичних послуг не є адміністративним бар'єром, а й розвиває ринок.

Галузь дослідження сфери охорони здоров'я є досить масштабною зважаючи на широкий і глибокий спектр нормативно-правового регулювання, в зв'язку з чим, необхідно провести комплексний підхід при розгляді предмета і об'єкта державного контролю та нагляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання об'єкта та предмета державного контролю досліджували українські та зарубіжні правознавці, особливо в галузі адміністративного права: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Г.В. Атаманчук, В.Г. Афанасьєв, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, С.В. Ківалов, Л.В. Коваль,

Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, В.Я. Малиновський, О.М. Музичук, О.І. Остапенко, А.О. Селіванов, В.Ф. Сіренко, В.В. Цветков, Ю.С. Шемшученко, В.С. Шестак і інші. Проте об'єкт і предмет державного контролю та нагляду в сфері охорони здоров'я залишається чітко не визначеним на теоретичному та законодавчому рівнях, що зумовлює необхідність теоретико-правових досліджень.

Метою статті є дослідження предмету і об'єкту державного контролю та нагляду в сфері охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу. Реформування державної влади та державної контрольної діяльності зокрема, в Україні повинні здійснюватися, маючи чітко визначені орієнтири. Концептуальна ідея розвитку повинна базуватися на системі сучасних поглядів, принципів і пріоритетів європейської державності, прогресивних досягнень розвитку науки та техніки [1, с. 97].

Головний елемент нагляду це його об'єкт – діяльність людини в межах встановлених норм. Об'єкт адміністративного нагляду складніший, ніж об'єкт управління і охоплює суспільні відносини, що виникають в процесі державного управління, матеріальні цінності суспільства, схильні до зовнішнього впливу. Об'єктами державного нагляду є громадяни та організації які не перебувають в стані підпорядкованості органам адміністративного нагляду. Предметом адміністративного нагляду можна вважати відповідність поведінки зазначених об'єктів обов'язковим встановленим вимогам.

Об'єктами державного нагляду можуть розглядатися: норми права (санітарні, технічні); діяльність (надання медичних послуг, ліцензування); безпека, стан різних предметів.

В інших джерелах як об'єкти, на які спрямований державний контроль і нагляд визначені як продукція, товари, роботи, надані послуги; технічна, медична і інша документація; системи управління; роботи з сертифікації продукції, робіт і послуг.

О.В. Дубинський досліджуючи об'єкт та предмет контролю за додержанням законодавства на транспорті в Україні, зазначає, узагальнивши та уточнивши наукові підходи до розуміння сутності понять об'єкта та предмета, що нормативним підґрунтям для контрольної діяльності є закріплення об'єкта та предмета державного контролю [2, с. 79].

Для реалізації функцій захисту і охорони встановлених законом цінностей, органи виконавчої влади наділені повноваженнями відповідно до наданих їм компетенцій. Велике значення має предметна компетенція органів виконавчої влади. Предметами ведення, як юридично визначеними сферами та об'єктами впливу є: сфери державного та суспільного життя, галузі економіки та соціально-культурного будівництва; політичний курс; юридичні дії; матеріальні об'єкти; фінансові засоби; державні і інші інститути, органи, організації; керівники, посадові особи; правові акти.

У публічному праві поняття компетенції виступає засобом індивідуалізації державних органів використовується для позначення обсягів питань, розподілу повноважень, регламентації

управлінської діяльності. В юридичній літературі зазначається, що встановлення предметної компетенції дозволяє визначити межі повноважень наглядових органів: охопити наглядом правовідносини, що потребують охорони; виключити дублювання повноважень; забезпечити достатній рівень процесуальної економії.

Розглядаючи адміністративний нагляд як важливу функцію державної влади, О.С. Дніпров бачить сутність наглядової компетенції у встановленні відповідних предметів ведення адміністративного нагляду, тобто об'єктів нагляду: спеціальних правил, норм, вимог, стандартів, встановлених в нормативно-правових актах. Органи виконавчої влади здійснюють повноваження відповідно до законно встановлених повноважень, виключно в правових межах та діють за принципом «дозволено те, що прямо передбачено в законі» [3, с. 380].

З іншого боку, є актуальними питання досконалого визначення предмету контрольної діяльності, так як відбувається швидкий розвиток соціальних відносин і модернізація об'єктів контрольної діяльності. Як предмет доцільно розглядати суспільні відносини, що складаються у ході перевірки органами виконавчої влади дотримання юридичними та фізичними особами обов'язкових вимог з метою забезпечення конституційних прав населення на здоров'я, якісну медичну допомогу, працю в умовах безпеки, санітарно-епідеміологічне благополуччя, сприятливе середовище, забезпечення законних інтересів юридичних осіб.

Вивчення основних видів галузевого державного контролю (нагляду), які зачіпають сферу забезпечення здоров'я, дозволяє відзначити, що обов'язкові вимоги, оцінка дотримання яких є предметом державного контролю (нагляду), мають певну спрямованість і закріплені в нормативно-правових актах окремо для кожного виду галузевого державного контролю (нагляду). Водночас, як зазначають А.В. Котенко і А.С. Парашенко підстави здійснення державного нагляду (контролю) повинні бути закріплені в законі і чітко регламентовані [4, с. 159].

Для визначення предмета і об'єкта в досліджуваній сфері особливий інтерес мають закріплені в нормативних джерелах види та підвиди державного контролю (нагляду). Державний контроль у сфері охорони здоров'я населення відповідно до ст. 22 Закону «Основи законодавства про охорону здоров'я» включає: контроль і нагляд за додержанням законодавства про охорону здоров'я, державних стандартів, критеріїв та вимог, спрямованих на забезпечення здорового навколишнього природного середовища та санітарно-епідемічного благополуччя населення, нормативів професійної діяльності в сфері охорони здоров'я, вимог Державної Фармакопеї, стандартів медичного обслуговування, медичних матеріалів і технологій [5].

Законодавцем встановлено, що охорона здоров'я громадян це система заходів політичного, економічного, правового, соціального, наукового, медичного, в тому числі санітарно-протиепідемічного (профілактичного), характеру, здійснюваних органами публічної влади України, органами місцевого самоврядування, їх по-

садовими та іншими особами з метою профілактики захворювань, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я, підтримання активного життя, надання медичної допомоги.

Предметом даного виду державного контролю є дотримання суб'єктами правовідносин прав громадян у сфері охорони здоров'я, в тому числі при дотриманні ліцензійних вимог.

Законодавством регулюється забезпечення права на охорону здоров'я, охорони навколишнього середовища, створенням безпечних і сприятливих умов праці, побуту та відпочинку, виховання, навчання, якісними продуктами споживання, безпечними лікарськими препаратами. Велике значення приділяється наданню якісної медичної допомоги в гарантованому обсязі відповідно до державних програм безкоштовного надання медичної допомоги, можливість отримання платних медичних послуг.

Особливий інтерес викликають іноземці-заробітчани, для яких на території України існує окремий порядок надання медичної допомоги. Можна констатувати, що державний контроль у сфері охорони здоров'я спрямований на попередження, виявлення та припинення порушень обов'язкових вимог законодавства суб'єктами систем охорони здоров'я (державної, комунальної, приватної).

Норми законодавства, що регулюють відносини, що виникають у сфері охорони здоров'я в Україні визначають правові, організаційні та економічні основи; права, обов'язки і гарантії реалізації прав громадян; повноваження та відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування; права і обов'язки медичних та інших організацій, фізичних осіб-підприємців при здійсненні діяльності в сфері охорони здоров'я; права та обов'язки медичних і фармацевтичних працівників.

Об'єктами державного контролю в сфері охорони здоров'я виступають медична діяльність (медичні послуги) та фармацевтична діяльність, здійснювані юридичними та фізичними особами-підприємцями.

Державний контроль якості та безпеки медичної діяльності визначені Порядком контролю якості медичної допомоги [6].

Контролюються ліцензійні вимоги дотримання порядків і стандартів надання медичної допомоги; порядків проведення медичних експертиз, диспансеризації, медичних оглядів і оглядів; безпечних умов праці в медичних організаціях, вимог щодо безпечного застосування медичних виробів; перевірки дотримання медичними та фармацевтичними працівниками, керівниками медичних і аптекних організацій обмежень, які застосовуються до них при здійсненні професійної діяльності [7].

Важливе значення надається перевірці відповідності вимогам законодавства при організації та здійсненні відомчого контролю та внутрішнього контролю якості та безпеки медичної діяльності.

Державний санітарно-епідеміологічний нагляд, в тому числі державний нагляд у сфері імунопрофілактики інфекційних хвороб вимагає детального розгляду з огляду на вагомість, безпосередньо для забезпечення здоров'я населення [8].

Відповідно до закону «Про забезпечення санітарно-епідеміологічне благополуччя населення» санітарно-епідеміологічне благополуччя визначається як стан здоров'я населення, середовища проживання людини (об'єктів, факторів, явищ), при якому відсутня шкідливий вплив чинників довкілля на людину, забезпечуються сприятливі умови життєдіяльності [9].

Згідно зазначеного нормативного акту сутність державного санітарно-епідеміологічного нагляду полягає в здійсненні діяльності з попередження, виявлення, припинення порушень законодавства у галузі забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, як одного з основних умов реалізації конституційних прав громадян на охорону здоров'я та сприятливе навколишнє середовище.

Необхідною умовою здійснення контролю та нагляду має бути встановлення параметрів діяльності підконтрольного об'єкта, що є предметом контрольної діяльності. Предметом перевірок при здійсненні державного санітарно-епідеміологічного нагляду є виконання суб'єктами правовідносин вимог санітарного законодавства, виконання санітарно-протиепідемічних (профілактичних) заходів, дотримання вимог технічних регламентів, виконання приписів посадових осіб.

Обов'язковими у даному виді нагляду є санітарно-епідеміологічні вимоги забезпечення безпеки та нешкідливості факторів середовища існування, умов діяльності фізичних та юридичних осіб, які використовують будівлі, обладнання, транспортні засоби, недотримання яких створює загрозу життю або здоров'ю людини, загрозу виникнення та розповсюдження інфекційних і паразитарних захворювань. Обов'язкові вимоги встановлюються державними санітарно-епідеміологічними правилами та гігієнічними нормативами. Щодо безпеки продукції та пов'язаних з нею процесів (наприклад, при виробництві, зберіганні, перевезенні, реалізації, експлуатації, використанні, утилізації) відповідно до вимог міжнародних договорів і технічних регламентів.

С.М. Вовк у дослідженні «Механізми державного управління системними змінами у сфері охорони здоров'я» зазначає, що в умовах сучасних змін системи України, охорона здоров'я повинна бути спрямована на трансформацію державно-управлінських функцій. Критерієм визначення успішності досягнення цієї цілі буде ефективність і якість надання медичної допомоги населенню [10, с. 200].

Особливим предметом можна вважати здійснення ліцензійного контролю діяльності в галузі використання джерел іонізуючого випромінювання на території України (за винятком випадків, якщо ці джерела використовуються в медичній діяльності).

Об'єктами санітарно-епідеміологічного нагляду в досліджуваній сфері є діяльність юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців (в тому числі іноземних громадян, осіб без громадянства) щодо забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя.

Предметом державного нагляду в сфері захисту прав споживачів є діяльність юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, громадян (осіб, що підлягають перевірці) на відповідність обов'язковим вимогам законодавства в сфері захисту прав споживачів на споживчому ринку.

Відповідно до закону «Про захист прав споживачів» перевірку в досліджуваній сфері можна розглядати як сукупність проведених органом державного контролю (нагляду) заходів контролю для оцінки відповідності здійснення суб'єктом нагляду вироблених і реалізованих товарів (робіт, що виконуються, надаються) обов'язковим вимогам. Відносини між господарюючими суб'єктами (юридичними та фізичними особами-підприємцями), які здійснюють медичну діяльність, і фізичними особами, засновані на безкоштовному наданні громадянам медичних послуг, регулюються відповідними положеннями Цивільного кодексу України.

Законом «Про захист прав споживачів», Переліком платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах містяться обов'язкові вимоги, що визначають предмет державного нагляду в сфері захисту прав споживачів медичних послуг [11; 12]. Платні медичні послуги є послугами, наданими на оплатній основі за рахунок коштів громадян і юридичних осіб на підставі цивільно-правових договорів. Вимоги до платних медичних послуг, до обсягу та термінів надання, визначаються за згодою сторін договору, якщо законами, іншими нормативно-правовими актами України не передбачено інші вимоги.

Надання певних медичних послуг обов'язкових для працюючих, складають предмет державного нагляду (контролю) кількох відомств: Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Антимонопольного комітету, Державної служби з питань праці. Державний контроль (нагляд) за дотриманням законодавства про працю включає державний нагляд за дотриманням правил з безпечного ведення робіт в окремих галузях і на деяких об'єктах промисловості.

Особливий інтерес представляють види державного нагляду (контролю): за дотриманням встановленого порядку розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві; контроль за порядком встановлення ступеня втрати професійної працездатності в результаті нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; за дотриманням вимог, спрямованих на реалізацію прав працівників на отримання забезпечення по обов'язковому соціальному страхуванню від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, порядку призначення, обчислення і виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів роботодавців. Досліджуючи норми трудового права, дотримання яких є безпосереднім предметом даного державного нагляду доцільно відзначити, що вони містяться в різних правових джерелах, види яких перераховані у Кодексі законів про працю України.

У Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві щодо виконання державної функції здійснення державного нагляду, визначено предмет здійснюваного уповноваженими посадовими особами територіальних органів у встановленій сфері діяльності [13]. Це відповідність відомостей про початок здійснення окремих ви-

дів підприємницької діяльності, проведення заходів запобігання заподіяння шкоди життю та здоров'ю працівників, порядок розслідування, оформлення і обліку інформації про нещасні випадки на виробництві.

Предметом позапланової перевірки є дотримання роботодавцем обов'язкових вимог, виконання приписів, проведення наглядово-контрольних заходів запобігання заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, ліквідації наслідків заподіяння шкоди, поновлення порушених прав потерпілих в результаті нещасних випадків на виробництві, їх повноважних представників.

Об'єктами при здійсненні цього виду державного нагляду є юридичні та фізичні особи-підприємці, фізичні особи (які вступили в трудові відносини з громадянами з метою обслуговування та допомоги з ведення домашнього господарства; працівники, які вступили в трудові відносини з роботодавцями). Працівниками щодо яких здійснюється даний вид нагляду можуть бути громадяни України та іноземні громадяни.

Державний контроль (нагляд) у сфері міграції розглядається, як: державний контроль (нагляд) за трудовою діяльністю іноземних працівників, державний контроль (нагляд) за перебуванням та проживанням іноземних громадян в Україні. Відповідно до Порядку проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері в якості предмета державного контролю (нагляду) в сфері міграції визначені обов'язкові вимоги з точки зору недопущення виникнення загрози заподіяння шкоди безпеці держави [14]. Серед встановлених законодавцем обов'язкових вимог, інтерес представляють: дотримання іноземцем положень міграційного законодавства при здійсненні трудової діяльності на території України; дотримання юридичними та фізичними особами-підприємцями, правил залучення іноземних працівників і використання їх праці.

Повноваженнями здійснення державного нагляду (контролю) мають також органи Державної міграційної служби України. Об'єктами нагляду є юридичні та фізичні особи-підприємці, які залучають до виконання робіт (надання послуг) і використовують працю іноземних працівників, іноземні працівники. Значення для безпеки громадян України та держави має стан здоров'я трудових мігрантів, що залучаються відповідно до квот до робіт у шкідливих і небезпечних умовах праці. У предмет державного контролю (нагляду) в сфері міграції входять обов'язкові і значущі для безпеки держави, вимоги, що регулюють відносини, що виникають у зв'язку з видачею дозволів на роботу іноземним працівникам, у тому числі щодо стану здоров'я. Підставою для відмови у наданні дозволу на імміграцію є хронічний алкоголізм, токсикоманія, наркоманія або інфекційні захворювання, перелік яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я [15].

Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства є другорядний для сфери охорони здоров'я, але необхідний щодо організації профілактичних заходів і медичного забезпечення працівників за рахунок фінансування роботодавцями за допомогою укладення цивільно-правових договорів. Предметом держав-

ного контролю є дотримання антимонопольного законодавства України органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, іншими органами, що здійснюють функції зазначених органів, державними позабюджетними фондами, господарюючими суб'єктами, фізичними особами.

Організація охорони здоров'я відповідно до закону «Основи законодавства про охорону здоров'я» забезпечується шляхом здійснення функцій контролю та нагляду уповноваженими органами, державного нормативно-правового регулювання в сфері охорони здоров'я. Однак, існуючий обов'язок роботодавця з організації та фінансуванню за рахунок власних коштів заходів з охорони праці, можливість встановлення роботодавцем власних вимог до якості, безпеки, характеристик (споживчих властивостей) товару та послуги з визначенням відповідності товару, що поставляється (роботи, послуги) до своїх потреб; обґрунтовують важливість та необхідність здійснення заходів контролю. Антимонопольне регулювання при здійсненні контролю за проведенням торгових процедур актуально для організації заходів медичної профілактики.

Сфера державного управління поведінкою людей має особливий інтерес в юридичній науці. Соціальне управління в суспільстві, в тому числі управління здоров'ям населення, здійснюється суб'єктами управління щодо об'єктів управління для досягнення певних цілей. Подібні правовідносини є результатом регулюючого впливу правових норм, які надають їм юридичну форму. В адміністративному праві розглядаються управлінські відносини, що виникають при дотриманні встановлених правил і порядків при охороні здоров'я в різних сферах економічної діяльності з метою забезпечення прав населення на здоров'я, санітарно-епідеміологічне благополуччя, сприятливе навколишнє середовище в процесі трудової діяльності.

Висновки. Можна зробити висновок про наявність єдиного предмета і об'єкта при здійсненні державного нагляду та контролю різними відомствами. Попри всі спроби вчених щодо уніфікації критеріїв, в науці адміністративного права виділені відмінні риси державного нагляду за спрямованістю або предметом. Як предмет державного нагляду та контролю у сфері охорони здоров'я пропонується розглядати значущі для безпеки держави та особи вимоги до охорони здоров'я, що регулюють суспільні відносини, які складаються із забезпечення органами виконавчої влади перевірки дотримання юридичними та фізичними особами обов'язкових вимог з метою забезпечення прав працівників і населення.

Предметом правового регулювання можуть виступати якісна медична допомога, санітарно-епідеміологічне благополуччя, трудова діяльність в умовах безпеки, промислова безпека, сприятливе навколишнє середовище, права споживачів послуг, забезпечення законних інтересів організацій. Об'єктами державного нагляду та контролю є діяльність юридичних і фізичних осіб, що здійснюється в межах встановлених норм. Предметом планових перевірок, як одного із заходів контрольної-наглядової діяльності органів виконавчої влади, є дотримання юридичними та фізичними особами-підприємцями в процесі здійснення діяльності сукупності встановлених обов'язкових вимог.

В умовах вдосконалення державного контролю та нагляду у межах ризик-орієнтованого підходу передбачено обмеження предмета планових перевірок переліками питань, які відображають зміст обов'язкових вимог. Незважаючи на скорочення планових перевірок з метою зниження навантаження на бізнес-співтовариство, адміністративно-правовим відносинам властива ознака первинності правових норм, регламентація поведінки сторін відносин, наявність взаємних прав і обов'язків.

Список літератури:

1. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Лозинський Ю.Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
2. Дубинський О. Об'єкт та предмет контролю за додержанням законодавства на транспорті в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11. С. 76–80.
3. Дніпров О. Парадигма виконавчої влади в Україні: адміністративно-правовий аспект : дис. ... д-ра юрид. наук : спец. : 12.00.07. Львів, 2019. 498 с.
4. Котенко А., Паращенко А. Дотримання принципу правової визначеності в процесі здійснення державного нагляду (контролю). *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 156–160.
5. Основи законодавства про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ / *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.
6. Про порядок контролю якості медичної допомоги : Наказ МОЗ України від 28.09.2012 р. № 752. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>
7. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-п>
8. Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.06.1999 р. № 1109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-1999-п>
9. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ / *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.
10. Вовк С.М. Механізми державного управління системними змінами у сфері охорони здоров'я : дис. ... д-ра наук державного управління : спец. : 25.00.02. Маріуполь, 2019. 492 с.
11. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ / *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
12. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. № 1138. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-1996-п>
13. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п>

14. Про затвердження Порядку проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері : Наказ МВС України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти та науки України від 04.09.2013 р. № 850/536/1226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1683-13>
15. Про імміграцію : Закон України від 07.06.2001 р. № 2491-III / *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 197.

References:

1. Kovaliv, M.V., Yesimov, S.S., & Lozynskyy, Yu.R. (2018). *Pravove rehulyuvannya pravookhoronnoyi diyalnosti: navchalnyy posibnyk*. Lviv: LvDUVS, 323 s.
2. Dubynskyy, O. (2018). Ob'yeht ta predmet kontrolyu za doderzhanniam zakonodavstva na transporti v Ukraini. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, № 11, s. 76–80.
3. Dniprov, O. (2019). Paradyhma vykonavchoyi vlady v Ukraini: administratyvno-pravovyy aspekt: dys. ... d-ra yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. Lviv, 498 s.
4. Kotenko, A., & Parashchenko, A. (2019). Dotrymannya pryntsypu pravovoyi vyznachnosti v protsesi zdiysnennya derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu). *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, № 5, s. 156–160.
5. Osnovy zakonodavstva pro okhoronu zdorovya: Zakon Ukrainy vid 19.11.1992 r. № 2801-XII / *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 1993. № 4. St. 19.
6. Pro porядok kontrolyu yakosti medychnoyi dopomohy: Nakaz MOZ Ukrainy vid 28.09.2012 r. № 752. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>
7. Pro zatverdzhennya Litsenziynykh umov provadzhennya hospodarskoyi diyalnosti z medychnoyi praktyky: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 02.03.2016 r. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-p>
8. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro derzhavnyy sanitarno-epidemiolohichnyy nahlyad v Ukraini: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.06.1999 r. № 1109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-1999-p>
9. Pro zabezpechennya sanitarnoho ta epidemichnoho blahopoluchchya naseleennya: Zakon Ukrainy vid 24.02.1994 r. № 4004-KHII / *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 1994. № 27. St. 218.
10. Vovk, S. (2019). M Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnya systemnyimi zminamy u sferi okhorony zdorovya: dys. ... d-ra nauk derzhavnoho upravlinnya: spets.: 25.00.02. Mariupol, 492 s.
11. Pro zakhyst prav spozhyvachiv: Zakon Ukrainy vid 12.05.1991 r. № 1023-XII / *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 1991. № 30. St. 379.
12. Pro zatverdzhennya pereliku platnykh posluh, yaki nadayutsya v derzhavnykh i komunalnykh zakladakh okhorony zdorovya ta vyshchyykh medychnykh navchalnykh zakladakh: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.09.1996 r. № 1138. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-1996-p>
13. Pro zatverdzhennya Poryadku rozsliduvannya ta obliku neshchasnykh vypadkiv, profesiynykh zakhvoryuvan ta avariiv na vyrobnytstvi: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.04.2019 r. № 337-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-p>
14. Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya zakhodiv shchodo zdiysnennya nahlyadu ta kontrolyu za vykonanniam zakonodavstva v mihratsiyniy sferi: Nakaz MVS Ukrainy, Ministerstva sotsialnoyi polityky Ukrainy, Ministerstva osvity ta nauky Ukrainy vid 04.09.2013 r. № 850/536/1226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1683-13>
15. Pro immihratsiyu: Zakon Ukrainy vid 07.06.2001 r. № 2491-III / *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 2001. № 41. St. 197.